

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 19

Засновано у 2015 році

Рівне – 2024

УДК 37 : 005.591.61 -66
ББК 74.200

Інноватика у вихованні: зб. наук. пр. Вип. 19. Том 1. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт.ун-т; упоряд.:О. Б. Петренко; ред. кол.: О. Б. Петренко, Н. Б. Грицай, Т. С. Ціпан та ін. Рівне: РДГУ, 2024. 214 с.

До збірника увійшли наукові праці з теорії і методики освіти та виховання. У наукових розвідках представлено різновекторність сучасних підходів до змісту, форм і технологій освітнього процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Павелків Катерина Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, головний науковий співробітник відділу педагогічного джерелознавства та біографістики Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету.

Члени редколегії:

Androszczuk Irena (Андрощук І. М.), доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри Педагогіки праці та андрагогіки Академії педагогіки спеціальної імені Марії Гжегожевської у Варшаві (Республіка Польща);

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету;

Вихрущ А. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Тернопільського національного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського;

Дичківська І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету;

Грицай Н. Б., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри природничих наук з методиками навчання Рівненського державного гуманітарного університету;

Кобиляньський О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки Вінницького національного технічного університету;

Ковальчук О. С., доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник Національного університету харчових технологій;

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельничук І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського;

Пелех Ю. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи, завідувач кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Pobirchenko Natalia (Побірченко Н. С.), доктор габлітований, професор, професор надзвичайний на факультеті суспільних та гуманітарних наук Державного вищого навчального закладу імені Вітелона в Легніці (Республіка Польща);

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Савчук Б. П., доктор історичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка;

Sieradzka-Baziur Bożena (Сєрадзька-Базур Б.), доктор габлітований, професор, проректор з наукової роботи і освітніх програм, Академія «Ігнатіанум» у м. Кракові (Республіка Польща);

Сойчук Р. Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

SiojC Zdzislaw (Сіройц Здзіслав), доктор габлітований соціальних наук в галузі педагогіки, професор, професор кафедри педагогіки Інституту педагогіки і психології Вищої школи менеджменту у Варшаві (Республіка Польща);

Баліка Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Бричок С. Б., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Skubisz Jolanta (Скубіш Йоланта), кандидат соціальних наук в галузі педагогіки, ад'юнкт відділу педагогіки і психології Академії гуманітарно-економічної в м. Лодзь, член групи соціальної педагогіки в Комітеті педагогічних наук Польської академії наук у Варшаві (Республіка Польща);

Останчук Н. О., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Петренко С. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та моделювання Рівненського державного гуманітарного університету;

Шадюк О. І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

Свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» включений до Переліку наукових фахових видань України у категорію «Б» у галузі педагогічних наук (спеціальності – 011, 014, 015).

Фаховий збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» індексується міжнародною наукометричною базою даних Index Copernicus International: <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=48435>

Упорядники: проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С., доц. Баліка Л. М., Бабяр А. А.
Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол № 5 від 14 травня 2024 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2024

ЗМІСТ

Петренко О. Полікультурний підхід у змісті сучасної шкільної історичної освіти: теоретичні концепти.....	6
Бондар Т. Просвітницькі ідеї літераторів Закарпаття (20-30-ті роки ХХ століття).....	17
Гліничук Ю. Основні підходи у підготовці майбутніх педагогів до профілактики інформаційного насильства.....	23
Давидюк Р. «Просвітянські хати» на Волині: особливості виникнення і діяльності (1931-1939 рр.).....	32
Дичківська І. Гуманістичні традиції та інноваційні ідеї авторської школи В. Сухомлинського у контексті сучасних викликів системи освіти України.....	43
Кочубей Т. Наукові домінанти у творчому доробку академіка Володимира Григоровича Кузя.....	51
Mykhalchuk N., Ivashkevych E., Gron L., Nikolaichuk H. Innovative ways of using video resources in developing students' creative thinking during online education in the conditions of war in Ukraine.....	59
Баліка Л., Філоненко Р. Просвітницька діяльність та педагогічні ідеї українських письменників Волині (20-30-ті рр. ХХ ст.).....	70
Богачик М., Байло Ю. Використання автентичних відеоматеріалів як засобу формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови у процесі дистанційного навчання.....	78
Verovkina O., Kvasnetska N., Kasatkina-Kubyshkina O. Teaching creative writing as means of productive skills development for high school students.....	87
Галицька О. Студентське наукове об'єднання: пріоритети та перспективи.....	95
Горобець І. Діагностика рівня сформованості у здобувачів вищої освіти комунікативності як професійно значущої здібності педагога.....	103
Матвєєва Н. Європейський вимір реформування системи вищої педагогічної освіти.....	112
Мороз Л., Пашко І., Ковалюк В. Використання інтернет-блогів у навчанні іноземних мов.....	120
Пастушок Т. Методичні аспекти роботи диригента з дитячим оркестровим колективом у контексті модернізації музичної освіти в Україні... ..	126
Пилипюк Л. Формування перекладацької компетентності у студентів-магістрів при навчанні іноземної мови.....	134
Романюк С., Трофімчук В. Технологія перевернутого навчання у викладанні іноземної мови в умовах інклюзії у закладах вищої освіти.....	141
Сілков В., Сілкова Е. Формування підприємливості та фінансової грамотності крізь призму математичної компетентності в учнів початкових класів Нової української школи.....	149
Сорочинська Т., Третяк О., Синьчук О. Зміст професійної підготовки вчителя початкових класів у педагогічних закладах Рівненщини (1939–1957): рефлексія з точки зору сучасності.....	161
Ціпан Т., Ваколюк А. Педагогічний потенціал навчальної дисципліни «Теорія і методика виховання» у формуванні професійної компетентності майбутніх бакалаврів початкової освіти.....	168

Доробки молодих науковців

Денисюк Л., Данілова Н. Формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх менеджерів у закладах вищої освіти.....	178
Доложевська Л. Сучасні технології у навчанні мов: вплив на мовну освіту.....	186
Пелех В. Регулятивні механізми ціннісно-сміслової саморегуляції особистості.....	193
Шамсутдинова М.-С. Вплив цінностей на формування лінгвокультурних компетентностей у майбутніх фахівців іноземної мови.....	202

УДК 81'243'271:378.016

DOI: 10.35619/iiv.v1i19.596

Денисюк Лілія

старший викладач кафедри іноземних мов
Рівненського державного гуманітарного університету,
м. Рівне, Україна

ORCID: 0000-0003-2235-0290

e-mail: lilyagemga@ukr.net

Данілова Наталія

старший викладач кафедри іноземних мов
Рівненського державного гуманітарного університету,
м. Рівне, Україна

ORCID: 0000-0002-9916-4106

e-mail: luckydanilovanata@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. В умовах євроінтеграції України до світового співтовариства, боротьби з пандемією та впровадження контролюваної дистанційної освіти актуалізуються нові вимоги до освіти та науки, охоплюючи посилення комунікативних взаємин на відстані, що відкриває перспективи для подальших досліджень.

Стаття містить здобутки про основні тенденції розвитку іншомовної комунікативної компетентності менеджерів у ЗВО. У статті розглянуто сутність формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх менеджерів у ЗВО, проаналізовано різні підходи до трактування поняття «формування іншомовної комунікативної компетентності». На підставі аналізу підходів вітчизняних та зарубіжних дослідників щодо формування іншомовної комунікативної компетентності виділено три основні умови, а саме: посилення особистісної зацікавленості до ефективного англomовного спілкування у професійній діяльності; залучення майбутніх менеджерів до міжнародного англomовного комунікаційного середовища; упровадження англomовного консультування з використанням хмарних технологій та електронних платформ (коучинг та тьюторство); введення предмету «Іноземна мова» у список обов'язкових на етапі зовнішнього оцінювання для випускників шкіл, що виявляють бажання вступати на спеціальність «Менеджмент».

Ключові слова: іншомовна комунікативна компетентність, майбутній менеджер, англomовне спілкування, заклади вищої освіти.

Постановка проблеми. В умовах євроінтеграції України, готовності до глобальної пандемії та впровадження дистанційного навчання нові вимоги до

освіти і науки, зокрема зміцнення комунікаційних зв'язків на відстані, стають актуальними і пропонують потенціал для подальших досліджень. Актуальність проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів, які претендують на управлінські посади, посилюється відсутністю опису обставин, які б сприяли функціонуванню процесу формування. Комунікативна компетентність майбутніх менеджерів, у тому числі й іншомовна, підвищує загальну якість іншомовної освіти. Інформаційна обізнаність, особиста зацікавленість у заглибленні в іншомовне середовище сприяє кращому засвоєнню професійних знань і навичок майбутніх менеджерів.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Вивченням педагогічних умов формування комунікативної компетентності з іноземних мов займалися вітчизняні та зарубіжні дослідники, зокрема: О. Волошина, О. Ковальова, О. Липчанко-Ковачик, Д. Бехека, І. Вюхк, С. Галецький, Т. Герасимчук, О. Жарко, Л. Овчаренко, В. Крикун, А. Литвинчук, О. Чорна та І. Чеботарьова. Проте існують певні особливості формування іншомовної комунікативної компетентності у майбутніх менеджерів, які потребують більш детального опису та дослідження.

Мета статті – схарактеризувати особливості формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх менеджерів у закладі вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. На основі аналізу наукової літератури та педагогічних експериментів О. Чорна показала, що однією з головних умов формування іншомовної комунікативної компетентності є мотивація, а оптимізація процесу формування іншомовної комунікативної компетентності може бути досягнута шляхом впровадження певних інноваційних форм і напрямів навчання (Чорна, 2013, с. 236).

Формування активної мотивації студентів також є важливою умовою набуття іншомовної комунікативної компетентності в системі професійної підготовки, а основними умовами її формування є застосування особистісно-орієнтованого підходу до кожного студента та при цьому підкреслюється, що рівень сформованості має професійно діагностуватися, забезпечуючи і використовуючи сучасний зміст професійно-комунікативної підготовки майбутніх фахівців у процесі навчання за фахом (Літвінчук, 2018, с.146).

Для професійного спілкування важливими є такі чинники: особиста зацікавленість і бажання студента сформуванню високий рівень іншомовної комунікативної компетентності для майбутнього ефективного професійного спілкування; професійне спілкування як діалогова взаємодія, а отже, ставлення до партнера зі спілкування як до рівноправного суб'єкта; толерантність до думок професійного партнера (Липчанко-Ковачик, 2013, с.64).

Першою вимогою до розвитку іншомовних комунікативних навичок майбутніх менеджерів є підвищення їхньої особистої зацікавленості в ефективному спілкуванні англійською мовою у своїй професійній діяльності.

На процес формування іншомовної комунікативної компетентності впливають такі психологічні чинники: ефект «краю» (важлива інформація подається на початку або наприкінці спілкування); ефект «новизни» (потреба знайти новий кут зору на проблему або рішення), використання незнайомих фактів, аргументів, схем; ефект «домінування» (необхідність бути першим,

перед співрозмовником, донести свою точку зору і сформуванати позитивне ставлення до неї); ефект «двосторонньої аргументації» (для відстоювання своїх поглядів потрібно порівнювати різні точки зору, порівнювати аргументи); ефект «повторення» (об'єднання ключових положень) (Ковальова, 2018, с.137).

Формування іншомовної комунікативної компетентності у процесі вивчення іноземних мов базується на реалізації конкретних функцій мови, а саме:

через мову особа виражає почуття та емоції;

регулюючої (як контролюючого фактора поведінки та вчинків інших людей);

функції представлення (за допомогою мови можна відобразити певні факти та інформацію);

функції взаємодії (мова основний засіб комунікації між людьми) (Герасимчук, 2016, с. 65).

Умовами формування іншомовної комунікативної компетентності є: закріплення навичок самостійного опрацювання та використання наукової інформації в контексті іншомовної комунікативної освіти; набуття вміння здійснювати комунікативно-орієнтоване навчання; організація діяльності в іншомовному комунікативному середовищі як спільної діяльності студентів, спрямованої на розвиток іншомовних комунікативних навичок і вмінь (Бегека, 2015, с.15).

Реалізація принципу змішаного навчання в навчально-методичних матеріалах, моделювання професійної діяльності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій та систематичне викладання спеціалізованого змісту іноземними мовами є ситуаціями, що гарантують процес формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх менеджерів (Вяхк, 2013, с. 60).

Т. Герасимчук визначає формування іншомовної комунікативної компетентності як розвиток мотивації студентів до вивчення іноземних мов, формування професійної іншомовної компетентності з використанням інформаційних технологій, ефективне поєднання компетентнісно-діяльнісного, когнітивно-комунікативного, інтегративного, професійного та особистісно-орієнтованого підходів, моделювання реальних іншомовних комунікативних ситуацій у навчальному процесі; моделювання реальних професійних комунікативних ситуацій у навчальному процесі, використання сучасних інформаційних технологій (комп'ютерів, Інтернету, мобільного зв'язку, веб-сайтів тощо), адаптування розроблених професійно орієнтованих систем вправ.

Формування та розвиток комунікативної компетенції забезпечується шляхом засвоєння граматичних питань, прослуховування аудіозаписів, перегляду відео, читання текстів на відповідну тематику та вивчення автентичних підручників, які забезпечують словниковий запас, необхідний для повноцінної комунікації.

Другою умовою практичного оволодіння студентами іноземною мовою в процесі комунікативного навчання є колективна комунікативна атмосфера,

організована навколо комунікативних ситуацій. Ситуації стимулюють студентів до виконання комунікативно вмотивованих мовленнєвих актів, а спілкування в таких ситуаціях дозволяє студентам свідомо засвоювати іншомовний матеріал (Жарко, 2018, с.56).

До факторів, які сприяють формуванню комунікативної компетентності студентів, належать: структура аудиторного дискурсу, використання інноваційних технологій, занурення в комунікативне середовище, стажування за кордоном та участь студентів у міжнародних проєктах (Чеботарьова, 2018, с.125).

Для того, щоб оптимізувати розвиток комунікативної компетентності з іноземних мов, необхідно впроваджувати специфічні форми та напрями навчання, орієнтовані на професійну діяльність студентів; створити базу іншомовних аудіоматеріалів у форматі MP3, щоб студенти могли використовувати аудіозаписи для самостійного вивчення; використання ресурсних центрів для самостійного вивчення іноземних мов та інших технологічних засобів навчання іноземних мов, використання інтернет-ресурсів для адаптації студентів до віртуального іншомовного середовища, дистанційне вивчення іноземних мов, створення електронних підручників з іноземних мов та мовне тестування (Чорна, 2013, с.236).

Особливого значення набувають наступні три елементи процесу навчання іноземної мови: визначення та відбір змісту навчання іноземної мови на основі аналізу відповідної професійної діяльності майбутніх фахівців; алгоритмічні етапи, послідовність та системність процесу формування іншомовної комунікативної компетентності студентів; активізація процесу формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів шляхом занурення в інтерактивне іншомовне середовище (Овчаренко, 2016, с.107).

В. Крикун визначає практичні умови формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх менеджерів у такий спосіб:

підготовка необхідної кількості комп'ютерів та відповідного програмного забезпечення; перевірка дистанційного курсу на логіку тематичних блоків (етапів, занять тощо) для уникнення труднощів при безпосередньому використанні комп'ютерних програм;

інструктаж майбутніх фахівців безпосередньо перед початком курсу (надання необхідної інформації про курс, роз'яснення процедури реєстрації, забезпечення доступу до навчальних матеріалів, консультування щодо ефективного використання електронних баз даних тощо);

надання рекомендацій щодо проходження занять розробленого дистанційного курсу та використання віртуальної платформи.

Третьою умовою формування іншомовних комунікативних навичок у майбутніх менеджерів є запровадження англомовного консультування (коучингу та тьюторства) з використанням хмарних технологій та електронних платформ.

Систематична робота над удосконаленням вимови та словникового запасу, міжпредметні зв'язки з ключовими дисциплінами, використання Інтернету та іншомовних газет і журналів - всі ці елементи сприяють набуттю мовної

складової комунікативної компетенції студентів під час навчального процесу (Волошина, 2008, с. 98).

Висновки і перспективи подальших розвідок. Динамічність досягнення цілей навчання іноземної мови визначається реалізацією формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх менеджерів у закладах вищої освіти. У ході аналізу досліджень науковців було визначено три основні умови, які забезпечують ефективність формування іншомовної комунікативної компетентності. Це є посилення особистої уваги до ефективної англійської комунікації у професійній діяльності, моделювання групової комунікативної діяльності з примусовим зворотним зв'язком та залучення до впровадження методів викладання англійської мови в навчальний процес.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у дослідженні нових ефективних технологій і методів навчання іноземної мови у закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Чорна, О. (2013). Особливості та практика формування іншомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти*. № 22, сс. 230–237.

Літвінчук, А. (2018). *Формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх інженерів-технологів у процесі гуманітарної підготовки*. Кандидат психологічних наук. Рівне. 283 с.

Липчанко-Ковачик, О. (2013). Формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця як педагогічна проблема. *Вісник Національного університету оборони України*. № 5(36), сс. 63–67.

Ковальова, О. (2018) *Психологічні особливості розвитку соціально-комунікативної компетентності вчителів*. Кандидат психологічних наук. Переяслав-Хмельницький, 203 с.

Герасимчук, Т. (2016). *Формування професійної іншомовної компетентності майбутніх інженерів автомобільно-дорожньої галузі з використанням інформаційних технологій*. Кандидат педагогічних наук. Херсон. С. 10.

Бегека, Д. (2015). *Підготовка майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів педагогічного університету*. Кандидат педагогічних наук Київ, 20 с.

Вяхк, І. (2013). *Педагогічні умови формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій*. Кандидат педагогічних наук. 2013. Вінниця, 227 с.

Жарко, О. (2018). Формування комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей при вивченні іноземної мови у закладах вищої освіти І–ІІ рівнів акредитації. *Молодий вчений*. № 10 (1), сс. 54–59.

Чеботарьова, І. (2018). *Формування комунікативної компетентності майбутніх керівників закладів освіти в умовах магістратури*. Кандидат педагогічних наук Харків, 243 с.

Овчаренко, Л. (2016). Формування іншомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей. *Професійна освіта: проблеми та перспективи*. № 11, сс. 104–110.

Крикун, В. *Формування іншомовної професійної компетентності майбутніх магістрів військового управління*. Кандидат педагогічних наук. Київ. 251 с.

Волошина, О. (2008). Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до формування іншомовної компетенції учнів. *Інноваційна педагогіка*. № 3, сс. 96–99.

REFERENCES

Chorna, O. (2013). Osoblyvosti ta praktyka formuvannya in shomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti studentiv tekhnichnykh specialnosti [Specific Features and Practice of Foreign Language Communicative Competence Formation for Students of Technical Specialties]. *Vykladannia mov u vyshchych navchalnykh zakladakh osvity*. No 22, ss. 230–237. [in Ukrainian]

Litvinchuk, A. (2018). *Formuvannya profesiino-komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnykh inzheneriv-tekhnologiv u procesi gumanitarnoi pidhotovky* [Formation of Professional and Communicative Competence of Future Engineers and Technologists in the Process of Humanitarian preparation]. Kandydat psykholohichnykh nauk. Rivne. 283 p. [in Ukrainian]

Lypchanko-Kovachyk, O. (2013). Formuvannya inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti maibutniogo fakhivcia yak pedahohichna problema [Fomation of Foreign Language Communicative Competence of Future Specialists as a Pedagogic Problem]. *Vіsник Національного університету оборони України*. No 5(36), pp. 63–67. [in Ukrainian]

Kovaliova O. (2018). Psykholohichni osoblyvosti rozvytku socialno-komunikatyvnoi kompetentnosti vchyteliv [Pscycological Features of the Social and Communicative Competence development]. Kandydat psykholohichnykh nauk. *Perejaslav-Khmelnyskyi*. PP. 135-137. [in Ukrainian]

Herasymchuk, T. (2016). Formuvannya profesiinoi inshomovnoi kompetentnosti maibutnykh inzheneriv avtomobilno-dorozhnoi haluzi z vykorystanniam informaciinykh tekhnolohii [Formation of Professional Competence of Future Engineers of Road Industry Using Information Technologies] Kandydat pedahohichnykh nauk. Kherson. 22 p. [in Ukrainian]

Begheka, D. (2015). Pidghotovka maibutnykh magistriv inozemnoi filolohii do formuvannya fakhovoi komunikatyvnoi kompetentnosti studentiv pedahohichnoho universytetu [Preparation of Future Masters in Philology to Form Professional Competence of the Students of Pedagogic University]. Kandydat pedahohichnykh nauk. Kyiv, 20 p. [in Ukrainian]

Viakhk, I. (2013). Pedagoghichni umovy formuvanna inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv u haluzi informacynykh tekhnolohii [Pedagogic Conditions to Form Foreign Language Communicative Competence of Future Specialists in the Field of Information Technologies]. Kandydat pedahohichnykh nauk. Vinnytsia, 227 p. [in Ukrainian]

Zharko, O. (2018). Formuvannya komunikatyvnoi kompetencii u studentiv nemovnykh specialnosti pry vyvchenni inozemnoi movy u zakladakh vyshhoi osvity I-II rivniv akredytatsii [Formation of Communicative Competence of Students of Non-linguistic Specialties Whole Learning a Foreign Language in the Higher

Education Establishments of I–II Levels of Accreditation]. *Molodyi vchenyi*. No 10(1), pp. 54–59. [in Ukrainian]

Chebotarjova, I. (2018). Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh kerivnykiv zakladiv osvity v umovakh mahistratury [Formation of Communicative Competence of Future Heads of Educational Institutions in the Masters Department]. *Kandydat pedahohichnykh nauk*. Kharkiv. 243 p. [in Ukrainian]

Ovcharenko, L. (2016). Formuvannia inshomovnoii komunikatyvnoi kompetentnosti studentiv nemovnykh specialnostei [Formation of Foreign Language Communicative Competence of Students of Non-linguistic Specialties]. *Profesiina osvita: problemy ta perspektyvy*. No 11, pp. 104–110. [in Ukrainian]

Krykun, V. Formuvannia inshomovnoi profesiinoi kompetentnosti maibutnikh magistriv viiskovoho upravlinnia [Formation of Foreign Language Communicative Competence of Futures Masters of Military Management]. *Kandydat pedahohichnykh nauk*. Kyiv. 251 p. [in Ukrainian]

Voloshyna, O. (2008). Pidhotovka maibutnioho vchytelia pochatkovykh klasiv do formuvannia inshomovnoi kompetentsii uchniv [Preparation of a Future Teacher of Primary School to Form Foreign Language Communicative Competence of Pupils]. *Innovatsiina pedahohika*. No 3, pp. 96–99. [in Ukrainian]

FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION COMPETENCE OF STUDENTS-MANAGERS AT THE UNIVERSITY

Liliia Denysiuk

Senior Lecturer at the Foreign Languages Department,
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine

ORCID: 0000-0003-2235-0290

e-mail: lilyagemga@ukr.net

Nataliia Danilova

Senior Lecturer at the Foreign Languages Department,
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine

ORCID: 0000-0002-9916-4106

e-mail: luckydanilovanata@gmail.com

Abstract. This article discusses the importance of developing foreign language communicative competence among management students in higher education institutions, particularly in the context of Ukraine's integration with the world community and the challenges posed by the pandemic and remote learning. The author analyses different interpretations of the concept of «formation of foreign language communicative competence» and identifies three main conditions for its development. These include fostering personal interest in effective English communication, exposing future managers to international English-language communication environments, and implementing English-language consulting

through cloud technologies and electronic platforms. The author also suggests adding «Foreign language» as an elective course in the curriculum.

The article emphasizes the significance of the foreign language teaching process, specifically the selection of appropriate content based on the future professional activities of the students. It is important to align the language learning objectives with the requirements of the management field, thereby preparing the students for effective communication in their future careers. The article highlights the relevance of integrating technology in language learning, such as using cloud technologies and electronic platforms for coaching and tutoring. This approach can facilitate language acquisition and provide practical experience in English communication.

Furthermore, the article emphasizes the role of personal interest and motivation in developing foreign language communicative competence. The author suggests that by creating an environment that encourages students' interest in effective English communication, they can be motivated to actively engage in language learning and improve their skills.

Keywords: foreign language communicative competence, student manager, English-language communication, higher education institutions.

Стаття надійшла до редакції 02.03.2024 р.

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 19
Том 1.

Упорядники:
проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С.,
доц. Баліка Л. М., Бабяр А. А.

Підписано до друку 14.05.2024 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 14,2. Замовлення №235/1. Наклад 300

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
VPM-ПОЛІГРАФ
вул. Київська, 36, м. Рівне, 33027;
тел.: 0800 - 33 - 51 - 57

I – 66 **Інноватика у вихованні:** зб. наук. пр. Вип. 19. Том 1. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт.ун-т; упоряд.:О. Б. Петренко; ред. кол.: О. Б. Петренко, Н. Б. Грицай, Т. С. Ціпан та ін. Рівне: РДГУ, 2024. 214 с.

УДК 37: 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2024